

Laboratoria i pracownie w latach 1946-1969

Laboratoria i pracownie funkcjonujące na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym zostały kreowane z początkiem roku akademickiego 1946/47 w poprzednim miejscu wydziału przy ul. Marcina Strzody 19 (obecnie Wydział Chemiczny – „Szara Chemia”)

W niedostosowanych do potrzeb, niewygodnych warunkach funkcjonowało Laboratorium Materiałów Budowlanych, którym kierował prof. kontr. inż. Władysław Śmiałowski, Zakład Statyki Doświadczalnej kierowany przez prof. n. dr inż. Edmunda Szczepaniaka oraz Zakład Miernictwa działający pod kierunkiem prof. kontr. inż. Michała Paszkiewicza. W roku akademickim 1947/48 oprócz wymienionych jednostek powstało jeszcze Muzeum Budownictwa zajmujące pomieszczenia przy ul. Marcina Strzody 21, którym kierował prof. kontr. inż. Władysław Śmiałowski. W roku akademickim 1948/49 przy ul. Strzody 28 powstał także Zakład Fotograficznej Dokumentacji Naukowej kierowany przez prof. inż. Stanisława Szerszenia. Wspólnie z pracownikami naukowymi, załóżki laboratoriów Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego tworzyli między innymi: Mieczysław Teliczek, Stanisław Bartoszek, Jan Wieczorkowski, Piotr Zuzann, Jan Parkota, Jan Kulawik oraz Kazimierz Kos.

W takim stanie laboratoria funkcjonowały aż do roku 1951. Wtedy, w roku akademickim 1951/52 Zakład Materiałów Budowlanych wraz z Katedrą Budownictwa Ogólnego (kierowane przez prof. mgr inż. Władysław Śmiałowskiego) zostały przeniesione do budynku przy ul. Powstańców 12 (oprócz tego przy ul. Powstańców 12 znalazły miejsce Katedra Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów, Katedra Statyki Budowli).

Był to okres, w którym budowa obecnego gmachu budynku Wydziału Budownictwa dobiegała końca i szereg Katedr (w tym Katedra Miernictwa, Katedra Budownictwa Utylitarnego, Katedra Form Architektonicznych i Projektowania, Katedra Budownictwa Żelbetowego, Katedra Budownictwa Stalowego, Katedra Budowy Mostów, Katedra Zabudowy Osiedli) wraz z funkcjonującymi laboratoriami i pracowniami zmieniło adres z ulicy Strzody 19-21 na ul. Katowicką 5 (obecnie ul. Akademicką 5). Do roku akademickiego 1952/53 wszystkie Katedry Wydziału Budownictwa Przemysłowego oraz funkcjonującego równolegle Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego przeniosły się do nowego gmachu (ówczesna ul. Stalinogrodzka 5).

a)

b)

Gmach Wydziału Inżynieryjno – Budowlanego z Laboratoriami i Zakładami przy ul. Marcina Strzody 19: a) w 1940 roku, b) w 2019 roku (fot. R. Jasiński)

Wydziałowe Laboratorium Budownictwa zostało oddane do użytku przez Zarząd Inwestycji Szkół Wyższych z końcem grudnia 1973 roku. Projekt budynku wykonali prof. Z. Majerski i inż. N. Warnecki w ramach Miastoprojektu Gliwice, a generalnym wykonawcą było Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego. Z powierzchnią użytkową budynku i hali wynoszącą ponad 6000 m² było i jest jednym z największych obiektów naukowo-dydaktycznych funkcjonujących przy wydziałach budownictwa w kraju

a)

b)

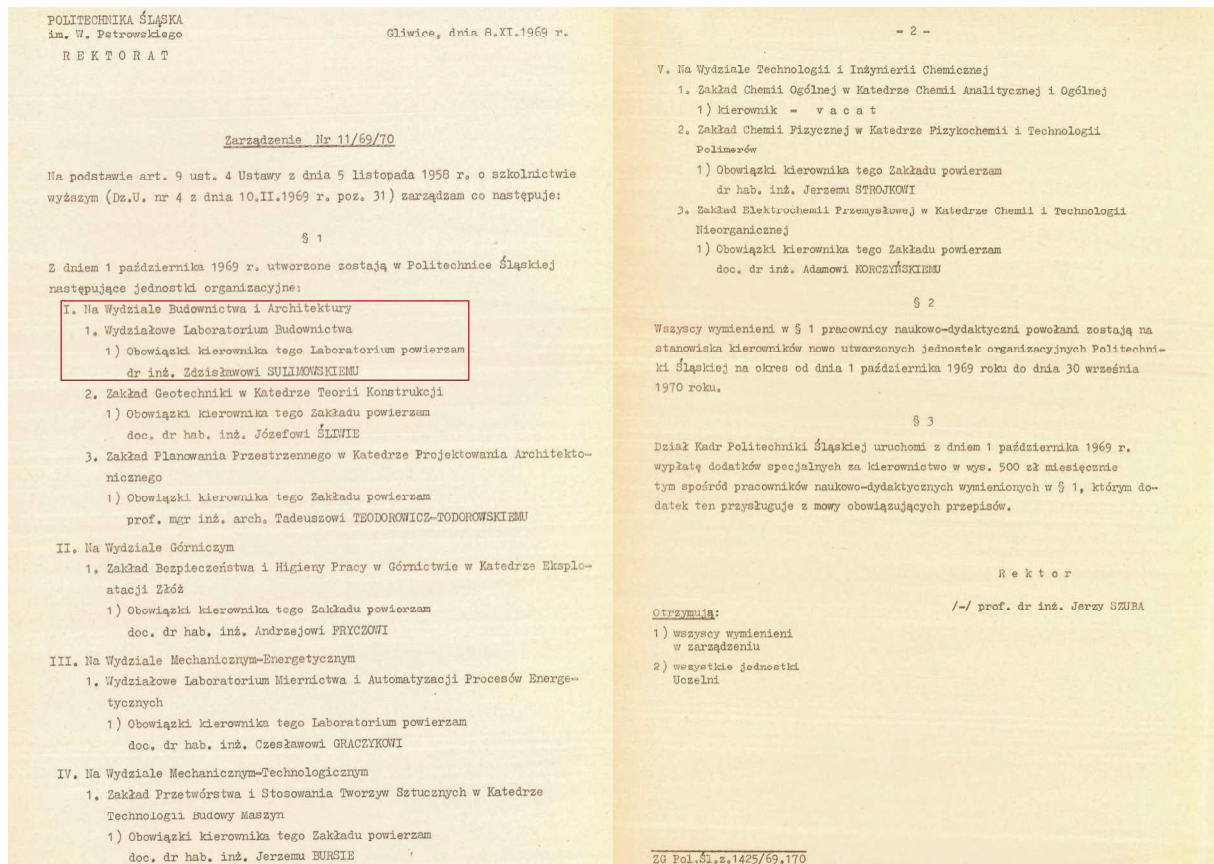

Gmach Wydziału Mechanicznego przy ul. Powstańców 12: a) w 1946 roku (fot. arch. PŚ),
b) w 2019 roku (fot. R. Jasiński)

Przy ul. Powstańców 12 pozostał tylko Zakład Materiałów Budowlanych (mimo przeprowadzki Katedry Budownictwa Ogólnego). Zakładem Materiałów Budowlanych, aż do śmierci 9.08.1967 r. kierował prof. mgr inż. Władysław Śmiałowski, a później obowiązki kierownika przejął doc. dr inż. Marian Robakowski. W tym czasie wszystkie laboratoria i pracownie funkcjonowały w pomieszczeniach obecnego gmachu, realizując działalność dydaktyczną oraz badania naukowe.

Przełomową chwilą w historii Wydziału było Zarządzenie JM Rektora Pol. Śl. prof. Jerzego Szuby nr 11/69/70 z dnia 8.11.1969 r. o utworzeniu Wydziałowego Laboratorium Budownictwa i powołanie na stanowisko kierownika doc. dra inż. Zdzisława Sulimowskiego, który de facto w okresie budowy (1969–1973) pełnił rolę referenta ds. aparatury (wraz z dr inż. Zygfriedem Jamnickim). Doradczym głosem

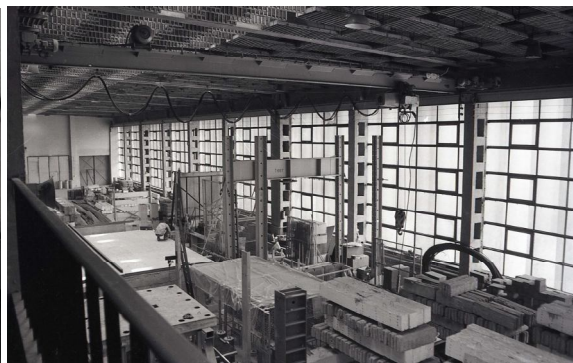
w kwestii dostosowania hali i pomieszczeń laboratorium do badań konstrukcji i materiałów służył doc. dr inż. Jakub Mames.

Zarządzenie JM Rektora Politechniki Śląskiej powołujące Wydziałowe Laboratorium Budownictwa (fot. arch. PŚ)

Od 2 stycznia 1974 r. trwały intensywne prace zagospodarowania wszystkich pomieszczeń w maszyny, aparaturę i urządzenia. Równolegle rozpoczęły działalność dydaktyczną i naukowo-badawczą poszczególne zespoły i pracownie.

a)

Budynek Wydziałowego Laboratorium Budownictwa w latach 70/80 (fot. arch. PŚ),

Budynek Wydziałowego Laboratorium Budownictwa w latach 2018-2019 (fot. R. Jasiński)

Od 15 lutego 1974 roku uruchomiono zajęcia dydaktyczne o charakterze laboratoryjnym. W pierwszym roku funkcjonowania laboratorium (1974-1975) zespół Wydziałowego Laboratorium Budownictwa ukształtował się w następującym składzie: kierownik – doc. dr inż. Marian Robakowski, konstruktor – mgr inż. Piotr Łoboda, laborant – Zbigniew Kusior, pomoc techniczna – Lech Żymła, st. technik – Kazimierz Turczak, robotnik wykwalifikowany – Krystian Czupała, samodzielny referent techniczny – Jolanta Kozłowska, st. maszynistka – Helena Strzelczyk. Równolegle w strukturze Wydziału Budownictwa i Architektury została powołana komisja ds. Laboratorium w składzie: przewodniczący – prof. dr hab. inż. Tadeusz Hop, członkowie: prof. dr hab. inż. Feliks Andermann, doc. dr inż. Czesław Lewinowski, doc. dr inż. Jan Mikoś, doc. dr hab. inż. Włodzimierz Starosolski, której zadaniem było uszczegółowienie zakresu inwestycji aparaturowych i dokonanie podziału organizacyjnego. Na starcie, w Wydziałowym Laboratorium Budownictwa utworzono następujące pracownie, warsztaty i zespoły:

- Pracownia Cech Mechanicznych Materiałów,
- Pracownia Statyki i Dynamiki Modelowej,
- Pracownia Tworzyw Sztucznych i Badań Fizyko-chemicznych,
- Pracownia Konstrukcji Budowlanych,

- Pracownia Mechaniki Gruntów,
- Pracownia Dróg,
- Pracownia Obiektów Budowlanych,
- Pracownia Geodezji i Fotogrametrii,
- Pracownia Technologii Materiałów Budowlanych,
- Pracownia Fizyki Budowlanej,

Obsługę i utrzymanie aparatury realizowały jednostki pomocnicze:

- Warsztat Elektryczny,
- Warsztat Stolarski,
- Warsztat Napraw i Konserwacji,
- Zespół Przygotowania Elementów Niemetalowych,
- Zespół Informacji Studiów i Obliczeń,
- Zespół Dokumentacyjny.

Do prac adaptacyjnych związanych z dostosowaniem pomieszczeń, instalacją maszyn wytrzymałościowych oraz prowadzenia zajęć dydaktycznych w pierwszym roku funkcjonowania jednostki czynny udział wzięli następujący pracownicy inżynieryjno-techniczni z:

Institutu Architektury i Urbanistyki:

Helena Niemczycka, Katarzyna Frankiewicz, Stanisław Goik, Hubert Brzęczek,

Institutu Konstrukcji Budowlanych:

mgr inż. Zenon Miodyński, Elżbieta Kadlec, mgr inż. Henryk Wójcik, Henryk Dudek, Janusz Guziakiewicz, Jerzy Hyla, Janusz Kafara, Ignacy Łoik, Władysław Marchacz, Roman Paszkowski, Andrzej Rodek, Adam Wróbel, Maria Antonowicz, Antoni Gawel, Andrzej Leszczyński, Janusz Morkis, Zbigniew Włodarz,

Institutu Dróg i Mostów:

inż. Roman Hardyk, mgr inż. Andrzej Klich, inż. Zofia Soja, inż. Jerzy Wacowski, inż. Teresa Walenta, inż. Michał Wilczek, Kazimierz Kos, Bernadeta Primus, Szczęśław Stasiaczek, Czesław Bielecki, Tadeusz Czarny, Włodzimierz Czerwiński, Stefania Gilner, Krzysztof Klimek, Lesława Musioł, Piotr Pietrucha, Anna Grobert, Piotr Szindler, Wojciech Łyskawa, Stanisław Piątkowski,

Institutu Technologii i Organizacji Budownictwa:

mgr inż. Urszula Mizia, mgr inż. Izidor Płonka, mgr inż. Andrzej Szczepanik, mgr inż. Mieczysław Dyczkowski, Regina Cichowska, Józef Glet, Jan Parkoła, Waldemar Kaczmar, Antoni Młynarczyk, Joachim Najdecki, Andrzej Rotter, Marek Skrzyszewski, Bogusława Sudół, Andrzej Wardęga, Roman Jakubik, Wojciech

Jurkiewicz, Henryk Kopiecki, Edward Suder, Piotr Zender, Tadeusz Sosnowski, Zbigniew Wiatrowski, Dorota Waluga.

W drugim roku funkcjonowania (1975-1976) na stanowisko kierownika Wydziałowego Laboratorium Budownictwa powołany został dr inż. Ryszard Maćkowski, a specjalistą ds. budownictwa został Alojzy Bindek. Zespół pracowników technicznych stanowili: laborant – Zbigniew Kusior, laborant – Joanna Kanarek, robotnicy wysoko kwalifikowani – Krystian Czupeł, Tadeusz Brom i Jan Kupidura, samodzielny referent techniczny – Jolanta Kozłowska, st. maszynistka – Helena Strzelczyk.

Powstały nowe pracownie:

- Pracownia Tworzyw Sztucznych i Badań Fizykochemicznych,
- Pracownia Obiektów Budowlanych i Mostów,
- Pracownia Technologii Robót Budowlanych,
- Kopiarnia i Komórka Fotografiki,

oraz jednostki pomocnicze:

- Zespół Usług Mechaniczno-Elektrycznych i Konserwacji Urządzeń,
- Zespół Przygotowania Form, Modeli i Elementów Próbnych,
- Zespół Fotografii i Kopiowania.

W roku 1976 w Laboratorium Budownictwa uruchomiono, wspólnie z Instytutem Konstrukcji Budowlanych maszynę wytrzymałościową DB-600 do badania elementów o wysokości do 3 m, oraz zmechanizowany węzeł betoniarski. W związku z doposażeniem kolejnych Pracowni niewielkiej zmianie uległa także Komisja ds. Laboratorium, której skład był następujący: przewodniczący: dziekan – prof. dr hab. inż. Tadeusz Hop, zastępca – prof. dr hab. Józef Śliwa, członkowie: doc. dr inż. arch. Tadeusz Gawłowski, doc. dr inż. Jan Mikoś, doc. dr inż. Antoni Rosikoń, doc. dr hab. inż. Włodzimierz Starosolski, doc. dr inż. Zdzisław Sulimowski, dr inż. Ryszard Maćkowski.

Wydziałowe Laboratorium Budownictwa w latach 1976-2017

W kolejnych latach trwało doposażenie laboratorium w aparaturę badawczą, dokonywano adaptacji pomieszczeń na pracownie oraz sale dydaktyczne. Pełne wyposażenie w maszyny wytrzymałościowe zrealizowano do końca roku 1978. Zmianom ulegały pracownie w zależności od zainteresowań pracowników wydziału. Kolejne reorganizacje wydziału w latach akademickich 1983/84 i 1991/92–1993/94

nie miały istotnego wpływu na działalność laboratorium, gdyż pozostawało samodzielną jednostką funkcjonującą równolegle z instytutami a później katedrami. W porozumieniu z Instytutem Techniki Budowlanej 02.10.1991 r. Wydziałowe Laboratorium Budownictwa zostało włączone w sieć laboratoriów regionalnych, dzięki czemu w latach 1992-1994 wydawało atesty zgodności na wybrane cechy materiałów budowlanych. W roku 1994 zmianie uległa nazwa z Wydziałowego Laboratorium Budownictwa na Laboratorium Budownictwa uzyskując dodatkowo sygnaturę RB-5. Do końca roku akademickiego 2005/2006 funkcję kierownika pełnił dr inż. Ryszard Maćkowski, administracją zajmowała się Alicja Borkowska, a specjalistą inżynierijno-technicznym był Krzysztof Jonderko (do końca 2006).

Od roku akademickiego 2006/2007 kierownikiem Laboratorium Budownictwa został mgr inż. Henryk Tomanek, który pełnił funkcję do końca roku akademickiego 2008/2009. Obsługą administracyjną zajmowali się wówczas mgr Agnieszka Ptasznik, Krystyna Zubrzycka oraz Maja Pudełko. Specjalistą inżynierijno-technicznym był mgr inż. Dariusz Drynda. W tym okresie przeprowadzono gruntowny przegląd dokumentacji jednostki. Zaktualizowano wszystkie regulaminy pracowni oraz warsztatów. W całym budynku uporządkowano drogi ewakuacyjne. W związku z reorganizacją wydziału w roku akademickim 2008/2009 zmieniono sygnaturę Laboratorium Budownictwa z RB-5 na RB-1, która obowiązuje do dzisiaj. W kolejnej kadencji władz wydziału kierownikiem Laboratorium Budownictwa został mgr inż. Aleksander Tyczewski, który pełnił swoją funkcję do roku 2015. Administracją jednostki zajmowała się początkowo mgr inż. Agnieszka Ptasznik (do roku 2012), a następnie mgr Aleksandra Mazurek oraz Krystyna Zubrzycka. Na stanowisku specjalisty inżynierijno-technicznego pozostał mgr inż. Dariusz Drynda, zatrudniono elektryka Adama Pola oraz konserwatorów Jerzego Rusinioka i Zenona Piotrowicza. Do zadań nowego kierownictwa Laboratorium Budownictwa należało oprócz utrzymania i rozwoju bazy aparaturowo-sprzętowej i umożliwiania prowadzenia zajęć dydaktycznych także prowadzenie remontów zarówno w głównym gmachu wydziału jak i w budynku laboratorium. Znamiennym wydarzeniem w historii Laboratorium Budownictwa w tym okresie była powódź, która nawiedziła miasteczko akademickie w maju 2010 r.

Otoczenie budynku Laboratorium Budownictwa w trakcie przejścia kulminacyjnej fali powodzi (18.05.2010 r.). Z lewej strony widoczny dach willi przy ul. Kaszubskiej 22, z prawej strony widoczny niebieski dach Hali Sportowej (fot. D. Drynda)

Osuszanie stacji transformatora budynku Laboratorium w maju 2010 roku. Od lewej strony stoją: Jerzy Rusiniok (konserwator), mgr inż. Grzegorz Cygan (spec. inż.-tech. w Katedrze Procesów Budowlanych), mgr inż. Aleksander Tyczewski (kierownik Laboratorium Budownictwa), mgr inż. Dariusz Drynda (spec. inż.-tech. w Laboratorium Budownictwa), dr hab. inż. Jerzy Sękowski (Dziekan Wydziału Budownictwa), w głębi przez telefon rozmawia Adam Pol (elektryk) (fot. A. Mazurek)

W konsekwencji zniszczeniu uległa aparatura, wyposażenie węzła betoniarskiego, instrumenty pomiarowe oraz instalacja elektryczna znajdująca się w piwnicy budynku. Przyspieszyło to planowane remonty instalacji oraz termomodernizację całego budynku. W latach 2011/2012 zmodernizowano przyłącze elektryczne przenosząc transformator do zewnętrznej stacji, a w latach 2011/2013 wykonano termomodernizację całego budynku Laboratorium Budownictwa, sfinansowaną z Funduszu Spójności Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (Zadanie: Termomodernizacja trzech obiektów dydaktycznych Politechniki Śląskiej w Gliwicach). Pełne przeszklenie południowej ściany hali laboratorium zastąpiono murowanym wypełnieniem z nowoczesną stolarką okienną. W hali laboratorium wykonano zupełnie nową instalację wentylacyjną oraz instalację centralnego ogrzewania i instalację elektryczną. Zużyte troleje suwnicy zastąpiono nowoczesnymi szynami zasilającymi. W hali laboratorium zlikwidowano mocno skorodowane i zabrudzone ekrany akustyczne zainstalowane do płyt dachowych. W głównym budynku wymieniono przestarzałe dźwigi windowe.

Remont przeszklenia i termomodernizacja budynku Laboratorium Budownictwa wykonana w latach 2011–2013 (fot. D. Drynda, R. Jasiński)

Po przejściu na emeryturę mgra inż. Aleksandra Tyczewskiego obowiązki kierownika Laboratorium Budownictwa przejął w 2015 roku mgr inż. Dariusz Drynda. Administrację laboratorium prowadziła mgr Aleksandra Mazurek oraz Krystyna Zubrzycka, zatrudniono elektryka Marka Łozińskiego (jr.), na stanowiskach konserwatorów pracowali Zenon Piotrowicz oraz Wiesław Kubic. W tym okresie Laboratorium Budownictwa zatrudniało oprócz 3. osób na stanowiskach administracyjnych także 15. porządkowych 8. portierów oraz 3. konserwatorów. W takim stanie działalność naukowo-badawcza Laboratorium była bardzo ograniczona i sprowadzała się wyłącznie do utrzymania sprawności aparatury i infrastruktury obiektu.

Laboratorium Budownictwa od 2017 roku

Struktura zatrudnienia w Laboratorium Budownictwa uległa zmianie w kadencji 2016-2020 wraz z wyborem władz wydziału i uczelni. Od września 2016 r. trwały prace nad reorganizacją laboratorium w celu dostosowania do statutowych celów jednostki. Na funkcję pełnomocnika dziekana w okresie 09.2016 – 12.2016 mianowano dra inż. Radosława Jasińskiego, który podjął się początkowo rozpoznania możliwości reorganizacji struktury zatrudnienia laboratorium, inwentaryzacji istniejącej aparatury oraz konieczności realizacji niezbędnych inwestycji. Dalszym etapem była decyzja Rady Wydziału Budownictwa z grudnia 2016 r., która na stanowisko kierownika Laboratorium powołała ówczesnego Pełnomocnika Dziekana. Do obsługi administracyjnej pozostawiono mgr Aleksandrę Mazurek oraz Krystynę Zubrzycką (zm. 01.08.2017 r.) w roku 2019 całość zadań administracyjnych przejęła Sekcja Finansowa wydziału kierowana przez mgr Agnieszkę Skórkowską.

Oprócz zmian w kierownictwie, decyzja Rady Wydziału spowodowała przesunięcie wszystkich pracowników inżynieryjno-technicznych z katedr do Laboratorium Budownictwa bez zmiany zakresu obowiązku i przynależności do danej pracowni. Działające przy katedrach laboratoria i pracownie zostały włączone do struktury Laboratorium Budownictwa pozostawiając jednak swoją niezależność pod względem majątku, prowadzenia zajęć dydaktycznych i prac naukowo-badawczych. W efekcie, po reorganizacji oprócz kierownika laboratorium zatrudnia jednego pracownika administracyjnego oraz 11. pracowników inżynieryjno technicznych (tech. Krzysztof Jonderko, inż. Marek Niewiadomski, inż. Tomasz Hahn, inż. Karol Konopka, mgr inż. Adrian Kilijanek, mgr inż. Grzegorz Cygan, mgr inż. Bartłomiej

Pudełko, lic. Szymon Ignaczek, Marek Łoziński, inż. Wojciech Szczeciński, mgr inż. Mieczysław Kot) oraz mgr Aleksandra Mazurek, która prowadzi sekretariat Laboratorium

Pracownicy Laboratorium Budownictwa w lutym 2020 roku. Od lewej strony stoją: inż. Karol Konopka, inż. Marek Niewiadomski, lic. Szymon Ignaczek, inż. Tomasz Hahn, dr hab. inż. Radosław Jasiński, prof. PŚ, mgr inż. Mieczysław Kot, tech. Krzysztof Jonderko, inż. Wojciech Szczeciński, mgr inż. Aleksandra Mazurek, mgr inż. Grzegorz Cygan, Marek Łoziński, mgr inż. Bartłomiej Pudełko (fot. R. Żuchowski)

Z każdej katedry wydziału zostali powołani pracownicy naukowo-dydaktyczni zajmujący się zarówno logistyką w zakresie działalności badawczej oraz dydaktycznej. W kadencji 2016-2020 przedstawicielami katedr są: dr inż. Radosław Kupczyk (RB-2), dr hab. inż. Jerzy Bochen, prof. PŚ (RB-3), dr inż. Rafał Żuchowski (RB-3), mgr inż. Grzegorz Cygan (RB-4 do 10.2019 r.), mgr inż. Łukasz Rduch (RB-5 do 10.2019 r.), dr hab. inż. Marek Salamak, prof. PŚ (RB-5), dr inż. Marta Kałuża (RB-6), dr inż. Janusz Brol (RB-6), dr inż. Magdalena Kowlaska (RB-7), dr inż. Adrian Ciołczyk (RB-7).

Zmianom organizacyjnym towarzyszyły inwestycje aparaturowe i remonty. W wrześniu 2017 roku dokonano modernizacji Pracowni cech mechanicznych materiałów, pozyskano system optycznej korelacji obrazu (ARAMIS 6M), wyposażono Pracownię mechaniki gruntów w aparat trójosiowego ściskania oraz wyposażono Pracownię Dróg w nowoczesne urządzenia do badań mineralnych mieszanek asfaltowych (MMA). W strukturze Laboratorium Budownictwa pozostały

pracownie, a dodatkowo włączono laboratoria, które funkcjonowały dotychczas przy katedrach. W 2017 roku przeprowadzono kapitalny remont oświetlenia hali laboratorium oraz suwnicy.

Opracował: Radosław Jasiński

Gliwice, listopad 2019 roku